

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA (curs 2013-2014)

Títol de l'assignatura (pla d'estudis): Qüestions d'Herменètica

Subtítol de l'assignatura: El Llibre vermell de Carl Gustav Jung.

Codi de l'assignatura: 30771

Tipus: Obligatòria Optativa Segons especialitat cursada

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: Castellà

Professor/s responsable/s: Cirlot Valenzuela, Victoria

Descriptor:

El Llibre vermell de Carl Gustav Jung, publicat per primera vegada l'any 2009 en la seva versió anglesa i l'any 2010 en la castellana, constitueix un repte hermenèutic: escrita com un diari íntim conté les pràctiques de la imaginació activa realitzades pel psiquiatre suís entre 1913 i 1929. L'obra d'Aby Warburg, fundador de l'Institut que porta el seu nom i de la cèlebre escola d'iconografia, presenta punts de contacte interessants amb la de Jung, que ja va ser advertit per Ernst Gombrich. El curs proposa un estudi comparatiu amb la intenció d'una millor comprensió tant de Jung com de Warburg a l'espera d'una mútua il·luminació.

Objectius formatius:

Iniciació en l'hermenèutica (la interpretació) a partir fonamentalment de l'obra de Hans Georg Gadamer (Veritat i mètode). L'hermenèutica gadameriana serà aplicada al Llibre vermell de Jung. Es tracta per tant d'abordar l'hermenèutica des d'un punt de vista teòric i de la seva aplicació sobre un text d'una gran importància i que es coneix tan sols des de fa dos anys. La comparació amb l'obra de Warburg, que tant interès està despertant en l'actualitat, ens sembla molt enriquidora per a la comprensió del context teòric en què s'inscriu *El Llibre vermell*.

Competències de l'assignatura:

Competències generals:

Capacitat d'articular un discurs complex. Capacitat de crítica i autocrítica. Capacitat d'anàlisi i síntesi. Capacitat de treball individual i en equip.

Competències específiques:

Introducció a la tradició de reflexió hermenèutica i a les formulacions i resolucions de preguntes i problemes propis de les disciplines en qüestió.

Programa:

1. Carl Gustav Jung i Aby Warburg: Psicologia i història de l'art
2. La noció de 'inconscient col·lectiu' de CGJ i la de 'supervivència' a AW
3. Imatges, arquetips i símbols
4. Fonts comuns: Mneme de Richard Semon i l'Atlas d'Adolf Bastian
5. Introducció a El Llibre vermell de CGJ: la imaginació activa
6. La serp-símbol al LR i la teoria de la libido
7. El ritual de la serp d'AW: la polaritat del símbol
8. Atlas Mnemosyne d'AW: el gest i les seves metamorfosis
9. Explicació, comprensió, interpretació a la llum de l'hermenèutica de Gadamer
10. L'estudi comparat i la comprensió de textos i imatges

Metodologia d'ensenyament:

L'assignatura tindrà 20 hores d'ensenyament presencial amb el grup sencer i la resta de les hores de contacte amb el professor es faran en grups més petits i tutories obligatòries. A més de les classes, el procés d'aprenentatge inclou lectures, grups de discussió i altres activitats formatives assignades pel professor.

Criteris i procediments d'avaluació:

La forma d'avaluació de totes les assignatures del màster és l'avaluació continuada. Segons les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF, l'avaluació continuada s'ha de basar en un mínim de tres fonts d'avaluació, proves o exercicis realitzats durant el període lectiu de classes. Per fonts d'avaluació s'ha d'entendre pràctiques de seminaris, ressenyes, informes de lectura, informes orals, esquemes o propostes per treballs, treballs en equip, etc. Convindrà que aquestes fonts siguin objectivables i estiguin documentades. Es poden afegir, a més a més, altres criteris com la participació en les discussions a classe. A causa que l'avaluació continuada és aquella que es realitza durant el període lectiu, tots els materials a avaluar en les assignatures del màster tenen com a termini màxim de presentació l'últim dia del període d'exàmens del trimestre en què s'imparteix l'assignatura, període establert al calendari acadèmic de la UPF. Les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF estableixen que hi ha una única convocatòria per curs acadèmic per cada assignatura o activitat formativa.

Bibliografia seleccionada:

Textos

Jung, Carl Gustav, *El Libro rojo*, Malba, Fundación Costantini, Buenos Aires 2010 (1ª ed. 2009)
Warburg, Aby, *El ritual de la serpiente*, Sexto Piso, México 2008

Estudios

Didi-Huberman, Georges, *La imagen superviviente. Historia del arte y tiempos de fantasmas según Aby Warburg*, Abada, Madrid 2009
Estudios sobre El Libro rojo de CGJ, La voz de Filemón, El Hilo de Ariadna, Buenos Aires 2010
Gadamer, Hans Georg, *Verdad y método*, Sígueme, Salamanca 1998 (1ª ed. 1960)
Gombrich, Ernst H. *Aby Warburg. Una biografía intelectual*, Alianza, Madrid 1986 (1ª ed. 1970)
Le Livre Rouge de Jung, en Cahiers jungiens de Psychanalyse, núm. 134, sept. 2011
Nante, Bernardo, *El libro rojo de Jung. Claves para la comprensión de una obra inexplicable*, Siruela/El Hilo de Ariadna, Madrid 2011